

IFLA:S ETISKA REGLER FÖR BIBLIOTEKARIER OCH ANDRA INFORMATIONSSPECIALISTER

Kortversion

INLEDNING

De här reglerna för etik och professionellt uppförande ska ses som ett förslag på riktlinjer som kan tjäna som etisk vägledning för bibliotekarier och informations-specialister, och som ett underlag för biblioteksforeningar när de upprättar eller omarbetar sina egna regler.

Etiska regler fyller en rad funktioner, som att

- stimulera till reflektion över principerna för bibliotekariers och informations-specialisters metoder och problemhantering
- öka medvetenheten om den professionella rollen
- öka öppenheten både för användare och samhället i stort.

De här reglerna är inte avsedda att ersätta befintliga regelverk eller ändra yrkesorganisationernas åliggande att utveckla sina egna regler baserat på undersökningar, samråd och gemensam utarbetning. De etiska reglerna är därför inte menade att vara bindande eller att antas i sin helhet.

Paragraferna i de etiska reglerna utgår från de grundprinciper som beskrivs i den här inledningen och är förslag på en uppförandekod för yrkesutövare. IFLA inser att även om grundprinciperna bör utgöra kärnan i ett regelverk av det här slaget måste de specifika reglerna naturligtvis variera beroende på det samhälle, den situation eller organisation de tillämpas i. Att upprätta regler och policyer är en viktig uppgift för en yrkesorganisation, precis som etiska ställningstaganden är en nödvändighet för alla yrkesutövare. IFLA rekommenderar IFLA:s etiska regler till alla sina medlemsforeningar och medlemsinstitutioner samt till enskilda bibliotekarier och andra informationsspecialister att användas i det här syftet.

IFLA åtar sig att revidera de här reglerna när så behövs.

1. TILLGÅNG TILL INFORMATION

Huvuduppgiften för bibliotekarier och andra informationsspecialister är att ge alla människor tillgång till information för sin personliga utveckling, utbildning, kulturella berikning, avkoppling, ekonomiska verksamhet och välunderrättade deltagande i och stärkande av demokratin.

Därför motsätter sig bibliotekarier och andra informationsspecialister censur i alla dess former, verkar för att tjänster erbjuds kostnadsfritt till användaren, informerar potentiella användare om samlingar och tjänster samt eftersträvar högsta möjliga tillgänglighet för såväl fysiska som digitala tjänster.

2. ANSVAR GENTEMOT ENSKILDA PERSONER OCH SAMHÄLLET

I sin strävan att främja delaktighet och motverka diskriminering ser bibliotekarier och andra informationsspecialister till att ingen förvägras rätten att få tillgång till information samt att skälig service ges till alla oavsett ålder, medborgarskap, politisk övertygelse, fysisk eller mental förmåga, könsidentitet, kulturell bakgrund, utbildning, inkomst, immigrations- och asylsökingsstatus, civilstånd, härkomst, etnisk tillhörighet, religion eller sexuell läggning.

För att förbättra tillgängligheten för alla bistår bibliotekarier och andra informations-specialister människor i deras informationssökande, hjälper dem att utveckla sin läskunnighet och förmåga att inhämta information samt uppmuntrar dem till en etiskt riktig användning av information (med särskild tonvikt på unga människors behov).

3. INTEGRITET, SEKRETESS OCH INSYN

Bibliotekarier och andra informationsspecialister respekterar den personliga integriteten och skyddet av de personuppgifter som av nödvändighet måste utväxlas mellan individer och institutioner. Samtidigt verkar de för största möjliga insyn när det gäller information kopplad till offentliga organisationer, privata företag och alla andra institutioner vars verksamhet påverkar enskilda människors liv och samhället i stort.

4. FRI TILLGÄNGLIGHET OCH IMMATERIALRÄTT

Bibliotekarier och andra informationsspecialister ser till att bibliotekets användare har bästa möjliga tillgång till information och idéer i alla tänkbara medier och format, samtidigt som hänsyn tas till samarbetet med författare, förläggare och andra som skapar upphovsrättsskyddade verk. Bibliotekarier och andra informationsspecialister vill se till att både användarnas och upphovsmännens rättigheter respekteras. De stöder principerna om fri tillgänglighet, öppen källkod och öppna licenser. De strävar efter skäliga och nödvändiga förbehåll och undantag för bibliotek samt försöker i synnerhet begränsa utvidgningen av skyddstiden för upphovsrätt.

5. OBJEKTIVITET, PERSONLIG INTEGRITET OCH YRKESKOMPETENS

Bibliotekarier och andra informationsspecialister förhåller sig strikt objektiva och opartiska vad gäller insamling, tillgång och service. De strävar efter att anskaffa balanserade samlingar, tillämpa en rättvis servicepolicy, undvika att personliga åsikter påverkar och försvårar utförandet av arbetsuppgifterna, bekämpa korrup-tion och uppnå högsta möjliga kvalitet i yrkesutövningen.

6. RELATIONEN MELLAN KOLLEGOR OCH ANSTÄLLDA/ARBETSGIVARE

Bibliotekarier och andra informationsspecialister behandlar varandra med ärlighet och respekt. Därför motsätter de sig diskriminering i alla aspekter av anställningen med hänvisning till ålder, medborgarskap, politisk övertygelse, fysisk eller mental förmåga, kön, civilstånd, härkomst, etnisk tillhörighet, religion eller sexuell

läggning. De verkar för lika lön för likvärdigt arbete mellan män och kvinnor, delar med sig av sina yrkeserfarenheter och bidrar till verksamheten inom sin branschorganisation.

Sammanställt av Loida Garcia-Febo, Anne Hustad, Hermann Rösch, Paul Sturges och Amelie Vallotton (FAIFE-arbetsgrupp)

Godkänt av IFLA:s styrelse, augusti 2012